

Onderwerp Voortgang gaswinningsdossier september 2019

Steller (10)(2e)

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) (10)(2e) Bijlage(n) - Ons kenmerk
Datum Uw brief van Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de laatste ontwikkelingen in het Gaswinningsdossier. Wij hebben u vlak voor de zomer bericht [kenmerk 110124-2019] over de resultaten van het bestuurlijk overleg van 5 juni 2019 tussen regio, maatschappelijke organisaties en het Rijk. In dit bestuurlijk overleg zijn de versnelling van de gasafbouw, de versterkingsaanpak en de schadeafhandeling besproken.

In deze brief beschrijven we naast de genoemde onderwerpen de voortgang over een breed aantal onderwerpen die met de gaswinning en aardbevingsproblematiek samenhangen. Op het onderdeel schadeafhandeling en positie van de bewoner gaan we uitgebreider in, mede naar aanleiding van onze toezegging in de begeleidingscommissie van het Nationaal Programma Groningen van april jongstleden.

Algemeen

Na de beving in Westerwijtwerd (22 mei 2019) is tussen rijksoverheid en regionale overheden op 5 juni 2019 een aantal afspraken gemaakt die tot versnelling in afhandeling van schade en versterking moeten leiden. Die maatregelen worden uitgewerkt door het Versnellingsteam. Onder verantwoordelijkheid van dat team (rijk-regio-NCG) zijn werkgroepen belast met de uitwerking van die afspraken. Er wordt eendrachtig gewerkt, maar we kunnen niet anders dan vaststellen dat onze inwoners nog niet veel merken van enige versnelling. Inwoners begrijpen ook niet dat een woning soms aanzienlijke schade heeft, terwijl de uitkomsten van de HRA indiceren dat er geen verhoogd risico is. Dat wantrouwen is in perspectief van afgelopen jaren zeer begrijpelijk. Recent heeft een groep bewoners uit Woltersum zich in de media uitgesproken. Vanzelfsprekend kennen we de situaties waarover die bewoners spreken. Zij vragen om concreet handelen van de gemeente. Dat

plaatst ons voor een dilemma: als we individuele bewoners een hogere prioriteit toe kennen, dan leidt dat – gegeven de beschikbare capaciteit bij de uitvoeringsorganisaties – voor andere bewoners tot vertraging. We maken die afwegingen zorgvuldig, omdat het moet kunnen worden uitgelegd aan andere bewoners, die zich ook zorgen maken.

Stand van zaken regionale schadeafhandeling

Vanaf maart 2018 is de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG) het eerste aanspreekpunt voor burgers met schademeldingen en vragen over de voortgang van hun melding. Bij haar start heeft de TCMG circa 13.500 schademeldingen overgenomen van het Centrum Veilig Wonen (CVW). Inmiddels heeft de TCMG circa 37.000 schademeldingen in de regio waarvan er 17.000 meldingen zijn afgehandeld en er voor bijna 95 miljoen euro is uitgekeerd. Bijna de helft van dit aantal (circa afgehandelde 8.000 schademeldingen) is de laatste twee maanden gerealiseerd via de stuwmeerregeling. Van de 15.000 melders, die gebruik kunnen maken van de regeling, hebben circa 10.000 schademelders al gereageerd. Nog circa 5.000 schademelders hebben de tijd tot 1 januari 2020 om aan te geven of zij van de stuwmeerregeling gebruik maken of schadeafhandeling via het reguliere proces willen laten lopen [bron TCMG dd 5-9-2019].

In 2018 heeft de NAM alle zogenaamde oude schadegevallen in de regio, i.e. die schadegevallen die niet door de TCMG werden overgenomen, een aanbod gedaan. Een groot deel van de 6.000 melders heeft het aanbod aangenomen. Ongeveer 500 schademelders hebben dat niet gedaan en de afhandeling van de melding bij de Arbitrer Bodembeweging neergelegd. De Arbitrer heeft deze meldingen in behandeling genomen en heeft toegezegd om nog dit jaar tot een uitspraak te komen. De NAM heeft nogmaals duidelijk gemaakt dat zij zich committeert aan de uitspraken van de Arbitrer Bodembeweging.

Vanwege privacy-redenen wordt er geen detailinformatie over de voortgang van de schadeafhandeling per gemeente door TCMG of NAM verstrekt. Wel wordt door de TCMG aangegeven dat er binnen de gemeente Groningen 13.057 schademeldingen zijn waarvan er 6.344 zijn afgehandeld (Bron TCMG, 11 sept 2019).

Onze bewoners en schadeafhandeling

Naast de informatie op onze website waarin we bewoners wegwijs maken zijn er ook bewoners die ons rechtstreeks benaderen over problemen met hun schadeafhandelingsproces. Wij gaan dan met de bewoner in gesprek en kijken op welke manier wij hen kunnen ondersteunen om tot een oplossing te komen. Waar nodig nemen we contact op met de TCMG of Arbitrer.

In de gemeente is tevens een aardbevingscoach aanwezig die actief op signalen afgaat en aanbelt bij bewoners. De coach helpt bewoners wegwijs te worden in de vele organisaties, adviseert hen en biedt een luisterend oor. Het sociaal team is inmiddels ook uitgebreid met een opbouwwerker.

Als bewoners zich onveilig in hun huis voelen kunnen zij dit kenbaar maken bij de TCMG. De TCMG zal dan op korte termijn een visuele inspectie uitvoeren, en als zij van mening is dat een acuut onveilige situatie is ontstaan neemt zij direct tijdelijke maatregelen (bijvoorbeeld stutten) om de onveilige situatie weg te nemen. Vervolgens wordt de betreffende gemeente geïnformeerd en worden vervolgstappen ingezet.

We merken dat bewoners ons ook na de herindeling blijven vinden. Zowel ambtelijk als bestuurlijk zorgen we dat we goed zichtbaar en goed benaderbaar zijn. Waar mogelijk bieden we de helpende hand. Mede in dit verband vinden we het van belang dat schadeafhandeling en versterking achter één loket te vinden zijn. Tussen Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG) wordt onderzocht hoe dat kan worden gerealiseerd.

Versterking van privaat naar publiek

Om zo snel mogelijk te zorgen dat ook de versterking van privaat naar publiek gaat heeft het kabinet op 17 mei 2019 de beleidsregel “Besluit versterking gebouwen Groningen” vastgesteld. Ook zijn afspraken gemaakt over de samenwerking tussen NCG en CVW en tussen de Staat en NAM. Met deze tijdelijke maatregelen wordt zowel de NAM als het ministerie van economische zaken en klimaat (EZK) uit de aansturing van de versterkingsoperatie gehaald.

Om tot een volledig nieuwe uitvoeringsorganisatie te komen is wetgeving nodig. De minister van EZK heeft aangegeven dat hij verwacht eind 2019 een conceptwettekst hierover ter consultatie zal aanbieden zodat per 1 januari de “nieuwe” uitvoeringsorganisatie kan worden ingericht. Deze uitvoeringsorganisatie zal dan, met ruime mandaten, onder het ministerie van Binnenlandse Zaken komen te vallen. De voorbereidingen voor deze nieuwe uitvoeringsorganisatie worden door de NCG voortvarend opgepakt.

Met deze set tijdelijke maatregelen ontstaat meer duidelijkheid over de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van partijen. Het Lokaal Plan van Aanpak versterking (LPA) dat door de gemeente wordt vastgesteld, heeft hierin een centrale plaats. Zo krijgen wij als gemeente regie over de aansturing van de uitvoering van de versterking en voldoende ruimte om deze te combineren met de reeds gestarte dorpsvernieuwing.

Lokaal plan van Aanpak versterking

Wij hebben op 26 maart 2019 het LPA 2019 vastgesteld en u ter kennisname aangeboden. Hierin staan de versterkingsprojecten waar we al mee bezig zijn en de projecten die we vervolgens willen opstarten. We verwachten in het eerste kwartaal u een actualisatie van het LPA te kunnen aanbieden. Hierin hebben we dan de meest recente inzichten voor de risico-prioritering meegenomen en de stand van zaken over de lopende versterkingsprojecten.

Dit doen we samen met de lokale stuurgroep versterking waarin de uitvoeringsorganisatie, de woningbouwcorporatie en de wethouder zitting hebben. De lokale stuurgroep bewaakt de voortgang, bespreekt knelpunten en kan, indien nodig, het lokale plan tussentijds bijsturen.

Een belangrijk punt van aandacht blijft de beschikbare capaciteit voor onderzoek en uitvoering. We verwachten in het nieuwe LPA een verbeterde planning voor 2020 te kunnen opnemen met een meerjarige doorkijk.

Versnelling versterking

In het voorjaar heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de mogelijkheden om het versterkingsproces te versnellen. Gedurende de zomermaanden is een hoog-ambtelijk team, het zogenaamde versnellingsteam, aan de slag gegaan met deze inventarisatie. Zij hebben maatregelen onderzocht om de versnellingsmogelijkheden in beeld te brengen en meer duidelijkheid over de beschikbare capaciteit en doorlooptijden te creëren.

Een deel van de maatregelen zitten in het verbeteren van processen. Deze verbetervoorstellen worden meegenomen in de op te richten uitvoeringsorganisatie. De processen worden sowieso eenvoudiger door de versterkingsopgave onder te brengen in één publieke uitvoeringsorganisatie. Daarnaast worden verschillende versnellingsopties, waaronder de aannemersvariant en een typologieaanpak, verder uitgewerkt. Een goede uitwerking is eerst nodig omdat we voldoende zekerheid willen hebben dat deze opties leiden tot voldoende aardbevingsbestendige huizen.

Opname op verzoek

Onderdeel van de afspraken die de regio begin maart met de minister van EZK gemaakt heeft is het loket opname op verzoek. Dit loket gaat binnenkort open. Hier kunnen eigenaren een verzoek indienen om een onderzoek naar de aardbevingsbestendigheid van hun huis te laten uitvoeren. Het is aan de gemeente om te bepalen welke prioriteit aan de verzoeken wordt gegeven. Een afwegingskader hiervoor wordt door de regio uitgewerkt. In de actualisatie van ons LPA zullen we dit afwegingskader opnemen.

Nationaal Programma Groningen

Het Nationaal Programma Groningen begint steeds meer vorm te krijgen. In twee radenconferenties en in bespreking van het concept-programmakader bent u betrokken geweest bij het opstellen van de spelregels voor het Nationaal Programma Groningen. Het programmakader is inmiddels ter vaststelling aan uw raad aangeboden.

Op basis van dit kader stellen wij een lokaal programmaplan NPG op. Bij het opstellen van dit lokaal programmaplan NPG zullen we provincie, inwoners bedrijven en maatschappelijke organisaties betrekken. Daarnaast werken we nauw samen met de overige gemeenten in het aardbevingsgebied en het programmabureau Nationaal Programma Groningen. Alle aardbevingsgemeenten zullen een dergelijk plan maken. De verschillende

programmaplannen zullen worden getoetst door het bestuur van het Nationaal Programma Groningen op de in het programmakader omschreven randvoorwaarden.

Zoals besproken met uw raad zetten wij onze lokale middelen in eerste plaats in voor het realiseren van een inhoudelijke plus op de versterkingsoperatie in de voormalig gemeente Ten Boer. Dit doen we door het financieren van integrale dorpsvernieuwing in Ten Post, Ten Boer en Woltersum. Hiervoor is de eerste tranche van ons trekkingsrecht, 15 miljoen euro in 2019, reeds bestemd. Het lokale programmaplan zal dan ook nauw samenhangen met het op te stellen uitvoeringsprogramma dorpsvernieuwing Ten Boer, Ten Post en Woltersum. Uiteraard zullen wij u zowel bij het proces als bij beide eindproducten. In december zullen wij u over de voortgang informeren.

Naast de lokale plannen van de gemeente zal de provincie samen met haar partners ook een programma opstellen. Hierin worden de regionale ambities omgezet in concrete projecten. Wij zetten ons in om een breed gedragen regionaal programma te realiseren.

Dorpsvernieuwing en voortgang versterking

In de versterking en dorpsvernieuwing zijn nu zichtbare stappen gezet. De bewoners van de Fazanthof in Ten Boer bereiden zich voor om voor de kerst naar de wisselwoningen te vertrekken. Ook de groep bewoners aan de Hamplaats in Ten Boer zullen binnenkort hun intrek nemen in tijdelijke huisvesting. Verder zijn de gesprekken hierover gestart met de groep bewoners uit de Ommelanderstraat/Blinkerdlaan in Ten Boer.

Ondertussen is voor de eerste groep bewoners in Ten Post de aannemer bekend en gaan zij nu samen met de aannemer en architect aan de slag met het ontwerpen van hun nieuwe woningen. Begin volgend jaar zullen de bewoners naar de wisselwoningen gaan en starten de werkzaamheden. Inmiddels zijn ook de concrete gesprekken met een tweede groep inwoners van Ten Post gestart over de versterking van hun huis. Nog dit jaar start de versterking van een achttal huurwoningen van Wierden&Borgen in Ten Post.

We zien dus dat de versterking op gang komt. Dat geldt ook voor het dorpsvernieuwingsproces dat we vorig jaar zijn gestart in Ten Post en Woltersum. Samen met het dorp werken we hard aan de Agenda van Woltersum waarin de bewoners aangeven welke ambities zij hebben en welke maatregelen hiervoor nodig zijn. In Ten Post werken we samen met de bewoners aan een clustering van voorzieningen, de energietransitie en het woonprogramma voor de toekomst. Samen met de NCG en Wierden&Borgen zoeken we naar koppelkansen met de versterkingsopgave.

Voor Ten Boer starten we in samenhang met de versterkingsopgave in de Ommelanderstraat en Blinkerdlaan met vernieuwingsopgave voor het openbare gebied. Onderdeel daarvan is de upgrading van het Koopmansplein.

Voor alle drie de dorpen zijn bijdragen beschikbaar vanuit het Nationaal Programma Groningen.

Gaswinningsbesluitvorming

Met de wijzigingen in de Mijnbouwwet wordt vanaf 1 oktober 2019, jaarlijks voor het Groningenveld een vaststellingsbesluit genomen waarin de hoogte van de gaswinning en de operationele strategie wordt aangegeven.

De hoogte van de gaswinning is zo laag als mogelijk en is mede daarom temperatuurafhankelijk gemaakt. Zo mocht afgelopen jaar bij een gemiddeld temperatuurverloop er 19,4 miljard kuub worden gewonnen. Omdat het redelijk warm is geweest zal de maximale toegestane winning waarschijnlijk bijna twee miljard kuub lager uitkomen. Voor het komende gasjaar heeft de minister een aantal maatregelen doorgevoerd die tot een nog veel lagere winning zal leiden. Bij een gemiddeld temperatuurverloop zal dan maximaal 11,8 miljard kuub mogen worden gewonnen. Zoals nu wordt voorzien kan dan in 2022 de winning al op nul uitkomen. Voor eventuele koude jaren zal naar verwachting van het ministerie van EZK het Groningenveld tot 2026 operationeel blijven.

Wij hebben, mede namens uw raad, een zienswijze ingediend op het ontwerp-vaststellingsbesluit. Op dit moment bestuderen wij het definitieve vaststellingsbesluit en beraden we ons over een mogelijk beroep.

Het beroep dat we vorig jaar hadden aangetekend bij de Raad van State heeft geleid tot een verdere aanscherping van de onderbouwing van een zo laag mogelijke gaswinning. De uitspraak hierover was deze zomer zodat de minister van EZK dit heeft mee kunnen nemen in zijn definitieve besluitvorming voor het gasjaar 2019-2020.

Nieuwbouwregeling

Aangezien op 1 januari 2019 de herijkte nieuwbouwregeling nog niet was overgenomen door de Staat, is deze eind 2018 in eerste instantie met een half jaar verlengd tot 1 juli 2019. In deze periode was de NCG al wel het formele loket voor nieuwe aanvragen, maar deed NAM nog steeds de beoordeling en afhandeling. Ook per 1 juli 2019 was de overname door de Staat nog niet geregeld. Dat leidt op dit moment tot veel onduidelijkheid over de status en inhoud van de nieuwbouwregeling. We hebben weliswaar de mondelinge toezegging van het ministerie van EZK dat de huidige regeling nog openstaat en dat aan een nieuwe publieke regeling wordt gewerkt.

Ondanks de afnemende gaswinning vindt ons college het van belang dat er daar waar nodig aardbevingsbestendig wordt gebouwd, dat er een adequate nieuwbouwregeling is die dat mogelijk maakt en dat daarover duidelijk en eenduidig wordt gecommuniceerd. Ontwikkende en bouwende partijen moeten hierover duidelijkheid krijgen. We blijven daarom aandringen om hier zo snel mogelijk helderheid over te krijgen. Dat is ook nodig om dreigende stagnatie in de nieuwbouw te voorkomen.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bladzijde 7

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Koen Schuiling

Diana Starmans

de secretaris,